

individualitu dítěte. Většina zařízení pečuje efektivně o všechny děti s potřebou podpůrných opatření. Část zařízení je v této oblasti hodnocena výborně, ale u 16 % byly zjištěny nedostatky.

TABULKA 114 | Použité metody ve sledované činnosti – podíl hospitací (v %)

Použité metody ve sledované činnosti	Podíl
Příklad	61,4
Povzbuzování	77,2
Potlačování	10,6
Cvičení	21,2
Přesvědčování	25,4
Kooperace	29,3
Metoda požadavku	42,5
Metoda režimu	30,3
Soutěže	15,3
Rituály	10,1
Hodnocení	30,8
Metoda inscenační	2,8
Metoda situační	8,8

Pedagogové navštívených zařízení při výchovně-vzdělávací činnosti z více než ¾ vhodně přizpůsobovali aktivity, cíle, obsah vzdělávacím potřebám dětí. Ke vzájemnému hodnocení, sebehodnocení však děti byly vedeny okrajově a tento stav z minulých let přetrvává.

Při hospitační činnosti pedagogové rozvíjeli u dětí především složku rozumovou a pracovní. I tělesná, mravní a estetická oblast se v rámci rozvoje dětí vyskytovala v přiměřené míře. Opomíjeným oblastem – dramatické, politické, ale především ekonomické –, pedagogové nevěnovali adekvátní pozornost, jednotlivé aktivity byly zařazovány spíše nahodile, nesystematicky. Stejně jako v minulých letech byly příprava na vyučování či pracovní činnosti nejčastěji zaznamenanými aktivitami také proto, že hlavně v zařízení pro děti se závažnými poruchami chování představují tyto činnosti v rámci dané struktury všedního dne pevné místo. Nižší počet zaznamenaných individuálních či skupinových terapeutických, komunitních aktivit však odpovídá počtu navštívených specializovaných zařízení (dětský domov se školou, výchovný ústav, diagnostický ústav).

TABULKA 115 | Složka výchovy sledované činnosti – podíl hospitací (v %)

Složka výchovy sledované činnosti	Podíl
Rozumová	61,7
Pracovní	36,5
Mravní	18,7
Estetická	21,8
Tělesná	16,8
Ekologická	4,4
Dramatická	2,1
Politická	0,3
Ekonomická	1,8

V osobním volnu či při zájmových aktivitách mohou děti po domluvě s pedagogem v rámci individuálních možností, potřeb a věku zařízení opouštět, což jim pomáhá udržovat běžné vrstevnické kontakty v přirozeném sociálním prostředí, tedy mimo školské zařízení. Pedagogové při výchovně-vzdělávací činnosti používali různorodé metody, vlastní příklad či povzbuzování dominovaly, což děti motivovalo v průběhu činnosti. Významně zastoupenými metodami byly také metoda kooperace, požadavku, režimu, hodnocení. Svě místo si mezi pedagogy ve větší míře nachází také efektivní metoda rituálu, používaná např. při skupinových terapiích či při odchodu dítěte ze zařízení. Mezi nejčastěji zastoupené formy patří již tradičně individuální práce, hromadná (skupinová) práce a spolupráce vychovatele a dětí, která se také významně podílí na utváření jejich vzájemných vztahů, které jsou mnohdy tím rozhodujícím faktorem efektivity výchovného působení. Společné řešení projektů nebo problémové situace jako formy činnosti byly zaznamenané spíše okrajově, což je vzhledem k jejich potenciálu škoda.

Při činnostech se děti projevovaly aktivně a pedagogům se dařilo je účelně průběžně hodnotit, což pro ně bylo motivační, neboť v 90 % případů činnosti byly propojeny s praktickým využitím. Děti rozvíjely své kompetence k učení, řešení problémů, kompetence sociální, personální, pracovní a komunikativní. Příležitosti k rozvoji občanských kompetencí však děti měly málo, byly zastoupeny pouze v 7 % případů. Mezi sledovanými činnostmi převládala jako minulý rok